

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1740/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.228/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselő útján (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Frank Evelyn ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben kérte a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pf.20.228/2023/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását, és a Zalaegerszegi Járásbíróság 12.P.20.901/2021/33. számú ítéletére kiterjedő megsemmisítését.
- [2] 1.1. A megelőző peres eljárásban a felperes keresetében a felek között 2016-ban létrejött vállalkozási szerződésekben foglaltakon (épületszerkezet, épületgépezet, épületvillamosság) felül elvégzett, illetve azokban el nem számolt pótmunkák ellenértékének a megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket (a továbbiakban: indítványozók). Ennek összegét a pert megelőzően, közjegyző előtti előzetes bizonyítási eljárás keretében eljáró igazságügyi szakértő által meghatározott 16.418.499 forintban jelölte meg.
- [3] Az indítványozók ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, egyúttal beszámítást tartalmazó iratot terjesztettek elő, amelyet túlfizetésre, hibás teljesítésre, késedelmes teljesítésre, illetve arra alapítottak, hogy a megjelölt munkákat a felperes nem végezte el.
- [4] Az elsőfokú bíróság az indítványozók elkésztett előterjesztett beszámítást tartalmazó iratát az eljárás során meghozott 14/I. sorszámú végzéssel visszautasította. Egyúttal a 14/II. sorszámú végzéssel az indítványozókat egyetemlegesen 200.000 forint pénzbírsággal sújtotta az eljárástámogatási kötelezettségük megsértése miatt. Ez

utóbbi végzést a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pkf.20.712/2022/2. számú végzésével helybenhagyta.

- [5] Az indítványozók kérték az elsőfokú eljárás során eljáró bírót kizárását, amelyet a Zalaegerszegi Járásbíróság 10.Pk.50.977/2022/2. számú végzésével elutasított.
- [6] Az indítványozók kérték a Zalaegerszegi Járásbíróság kizárását is, amelyet a Zalaegerszegi Törvényszék 3.Pkf.20.879/2022/2. számú végzésével elutasított.
- [7] Az elsőfokú bíróság kötelezte az indítványozókat egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 16.418.499 forintot, és ennek törvényes kamatát.
- [8] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a beszámítás visszautasítására tekintettel az elsőfokú bíróságnak a felperes keresetében foglaltakra tekintettel azt kellett vizsgálnia, hogy az elszámolásban megjelölt munkák pótmunkák-e, azokat a felperes elvégezte-e, illetve az indítványozók ellenkérelmében érintett körben hibás teljesítés vagy a munkák elvégzésének hiánya megállapítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint e körben az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett. Emellett utalt arra is, hogy a beszámítást tartalmazó iratban foglalt követeléssel kapcsolatban az elsőfokú bíróságot nem terhelte indokolási kötelezettség, a beszámítás visszautasítása ugyanis azt eredményezi, hogy ebben a perben ezek a követelések nem érvényesíthetők, de azok más eljárásban történő érvényesítése nem kizárt, mert a beszámítást tartalmazó irat visszautasítása anyagi jogerőt nem eredményez.
- [9] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy az indítványozók nem tudtak olyan egyértelmű és a keresetben érvényesített munkanemek tételeire vonatkozó – a közjegyzői eljárásban beszerzett és a per tárgyává tett szakértői véleményben nem értékelt – tényre bizonyítási indítványt tenni, amely további szakértői vagy egyéb bizonyítás lefolytatását indokolta volna. A másodfokú bíróság ezért megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét okszerűen mérlegelte, és az elsőfokú ítéletben kifejtett indokok alapján az indítványozók által felajánlott bizonyítás mellőzéséről is megalapozottan határozott.
- [10] 1.2. Az indítványozók álláspontja szerint a másodfokú bíróság döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén alapuló független és pártatlan bírósághoz való jogot és a fegyverek egyenlőségének elvét, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésén alapuló jogorvoslathoz való jogot.
- [11] Az indítványozók álláspontja szerint a független és pártatlan bírósághoz való jog azért sérült az ügyében, mert a másodfokon eljáró bíróság és a felperes között üzleti kapcsolat áll fenn. A felperes ugyanis a Zalaegerszegi Törvényszékkel 2016. és 2019. között három szerződést is kötött, amelyek a bíróság honlapján közzétett adatok szerint 150 millió forint összértéket is meghaladnak. Az indítványozók érvelése szerint a felperes és a másodfokú bíróság között fennálló üzleti kapcsolat sérti a pártatlanság objektív és szubjektív tesztjét is.

- [12] Az indítványozók véleménye szerint a fegyverek egyenlőségének elvét a bírósági eljárás azért sérti, mert a felperes által csatolt előzetes eljárásban készült szakvéleménnyel szemben az elsőfokú bíróság elzárta az indítványozókat az ellenbizonyítás lehetőségétől. Sérti továbbá a fegyverek egyenlőségét, hogy az elsőfokú bíróság a hibás teljesítésre történő hivatkozásait az általa visszautasított beszámítási kifogás részeként irrelevánsnak tekintette.
- [13] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozók jogi képviselője a jogerős ítéletet 2023. július 3-án vette át, míg az alkotmányjogi panaszt 2023. augusztus 2-án nyújtotta be, ezért megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben került előterjesztésre.
- [15] 2.2. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésén alapuló jogorvoslathoz való jog sérelmét pusztán állították, azonban a panasz nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3058/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [26]}.
- [17] 3. Az Abtv. 29. §-a az érdemi vizsgálat feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20], 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [18] 3.1. Az indítványozók álláspontja szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén alapuló független és pártatlan bírósághoz való jogot.
- [19] A függetlenség és pártatlanság követelménye azt az elvárást támasztja a bíróval szemben, hogy döntését kizárólag objektív tényekre alapítsa, és ne engedje, hogy bármely más, e tényeken kívüli körülmények az ítélező tevékenységét befolyásolják, tehát, hogy „a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezék előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult” {3080/2018. (III. 5.) AB határozat, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy azokban az ügyekben, amelyekben kétség támad a bíró pártatlansága tekintetében, az eljárás alá vont személy kételye fontos ugyan, de a döntő jelentőségű körülmény mégis az, hogy ez a kétely objektív szempontokkal igazolható-e {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [32]; 3038/2017. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [24]–[25]; 3185/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [21]–[22]; legutóbb: 3080/2018. (III. 5.) AB határozat, Indokolás [21]}. A „pártatlanságot csak akkor lehet megalapozottan kétségbe vonni, ha a pártatlanság hiányának kézzelfogható jelei merülnének fel az eljárás során” {3243/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] A jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozók mind az első fokon eljáró bíróval szemben, mind az elsőfokú bírósággal szemben kizárás iránti kérelmet terjesztettek elő.
- [21] A Zalaegerszegi Járásbíróság az elsőfokú eljárásban eljáró bíróval szemben előterjesztett kérelmet a 10.Pk.50.977/2022/2. számú végzésével elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvekből, a jegyzőkönyvekbe foglalt végzésekből és a peres ügy egyéb irataiból sem volt megállapítható olyan objektív ok, melyből arra lehet következtetni, hogy az eljáró bíró a bizonyítási eljárás lefolytatását megelőzően eldöntötte volna az ügyet. A tárgyalási jegyzőkönyvekből megállapíthatóan az eljáró bíró az alaki és az anyagi pervezetés körében az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően járt el.
- [22] A Zalaegerszegi Törvényszék az elsőfokú bíróság kizárása iránti kérelmet a 3.Pkk.20.879/2022/2. számú végzésével elutasította. Indokolásában utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság bírái úgy nyilatkoztak, hogy az ügyben nem érzik magukat elfogultnak arra tekintettel, hogy a felperes korábban a bíróság épületén különböző építőipari kivitelezési tevékenységet végzett. Erre is tekintettel a törvényszék megállapította, hogy nem tárható fel az eljárásban olyan objektív ok, amelyből megalapozottan lehetne arra következtetni, hogy az elsőfokú bíróság bíráitól az ügy elfogulatlan megítélése ne lenne várható.
- [23] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok pártatlanságának hiányával kapcsolatban az indítványozók nem hivatkoztak olyan indokra, amely a támadott bírói döntések érdemét befolyásoló alaptörvény-

ellenesség kételyét, vagy ezzel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.

- [24] 3.2. Az indítványozók álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén alapuló fegyverek egyenlőségének elvét a bírósági eljárás azért sérti, mert a felperes által csatolt előzetes eljárásban készült szakvéleménnyel szemben az elsőfokú bíróság elzárta az indítványozókat az ellenbizonyítás lehetőségétől.
- [25] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának megfelelően hangsúlyozza, hogy a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. Az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik felhatalmazással. A bíróság ezen értékelő tevékenysége nem lehet alkotmányossági vizsgálat tárgya {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24], 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15], 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezért a jelen ügyben is azt állapította meg, hogy az indítványozók alkotmányjogi panasza valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozók panasza nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizonyítékértékelésének, valamint jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja.
- [27] Mindezek alapján az indítványozók által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [28] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában, valamint 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.
alkotmánybíró